

Pohlavní orgány, vývoj,
vady, ...

Poruchy rozlišení pohlaví

- **Hermafroditismus**- přítomnost varlete a ovaria u téhož jedince
- **Varilismus, maskulinace**-výskyt sekundárních mužských pohl.znaků u jedince s ženským kariotypem a vaječníky
- **Feminizace**- výskyt sekundárních ženských pohl.znaků u jedince s mužským kariotypem a varlaty

- **Hypogonitalismus** nebo **sexuální infantilismus** – neúplné vyvinutí pohlavních orgánů

Poruchy utváření pohl.znaků

- Klinefelterův syndrom- postihuje muže, je zde jeden chromosom X navíc. Pak ředy vzniká XXY.....genitál je normálně utvořen, onemocnění se projeví až po pubertě, *varlata zůstávají malá*, vousy se objeví později a v malém množství, ženský tvar prsů, většinou je *neplodný*

- **Turnerův syndrom**- postihuje *ženy*, chybí chromosom X, projevuje se již u novorozenců, vrozené *vady srdce*, později zaostává růst, bradavky postaveny daleko od sebe, v období puberty se genitál přestává vyvíjet, *menstruace se nedostavuje*, ochlupení je slabé

ŽENA

Období novorozence:

- Hormony získané od matky
- Překrvení, zduření zevního genitálu
- Z pochvy bělavý výtok, někdy krvavý
- Ph je kyselé
- Přítomen Doderleinův bacil
- 3-6 den po porodu

Změny v pubertě:

- Rozvoj zevního i vnitřního genitálu,
- Vyvýjení sekundárních znaků,...
- Ph je kyselé

Vývojové vady ženských pohl.orgánů.

- Jsou získané a vrozené
- Vznik chybou v genetice, virová infekce, alkohol, drogy, RTG záření, ..

- **Ageneze** = orgán se nevyvíjí celý nebo jen částečně
- **Aplasie** = vytvořen základ orgánu, ale dále se nevyvíjí
- **Atresie** = vrozená neprůchodnost orgánu
- **Hypoplasie** = orgán nebo jeho část je zmenšena co do počtu buněk
- **Duplicity** = zdvojení

- **Ageneze pochvy** = vyvinuty jak vaječníky tak i pohlavní sekundární znaky, ale v období mensesruace krev neodtéká

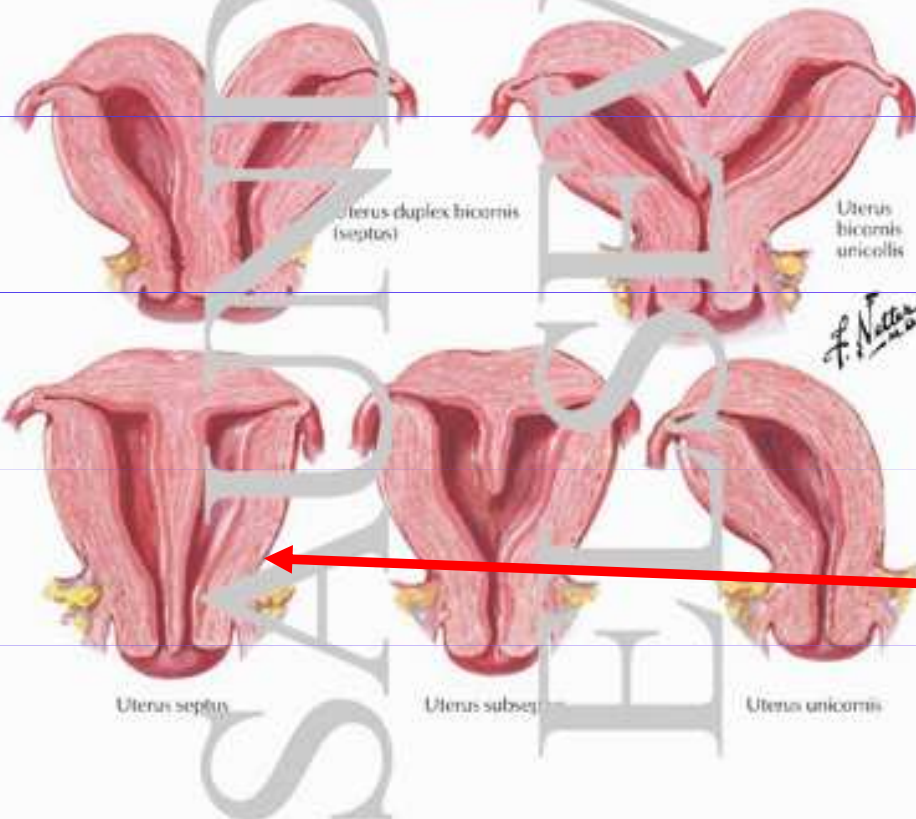
Léčba: operativně

Hypoplasie dělohy = nejčastější vada, tvar nepravidelný, zpomalený vývoj

- **Atresie vnějších pohl.orgánů** = srostlé, slepené malé stydké pysky
- **Zdvojení dělohy** = dvě dělohy , ale jedna pochva
- **Děložní didelphys** = dvě dělohy, dvě pochvy, dva čípky, dvě děložní hrdla

Děložní
didelphys

Zdvojení
dělohy

Nepravidelné polohy dělohy:

1. Změna polohy dělohy vzhledem k pánvi (snížení, posunutí dopředu, vzad, zvýšení, výhřez)
2. Sklonění dělohy
3. Ohnutí dělohy
4. Otočení dělohy
5. Vychlípení dělohy (obrácení dělohy naruby)

Sestup a výhřez dělohy

- Tlak v podbřišku, pocit vypadnutí rodidel, později vyhřeznutí rodidel
- Nastávají poruchy močení, stolice
- Vznik poruchou závěsných a podpůrných systémů

léčba: operativně

Nepravidelnost ohnutí dělohy

- Pochva krátká, zadní stěna při vyšetření je mělká

Léčba: cvičení, hormonální léky

Deložní retroflexe (ohnutí směrem vzad)

- Bolestivá menstruace, potíže z vyprazdňováním, bolestivý pohlavní styk, někdy sterilita
- Vývojová vada rodidel, při šestinedělí se děloha nevrátila na své místo
- Děloha je ohnuta směrem ke křížové kosti

Léčba: rehabilitační cvičení, operace

Záněty:

- Všech pohl. Orgánů
- Svědění, bělavé povlaky, výtok,.....
- Časté jsou záněty děložního hrdla (infekční původ)
- Při neléčení se může rozšířit do okolních orgánů
- Vznik: špatná hygiena, roupy, masturbace-hygiena, nevhodné spodní prádlo, zavádění cizích těles

Krvácení:

- **Patologické děložní krvácení**= krvácení mimo menstruační cyklus (hormonální porucha)
- **Oligomenorea**= prodloužený men.cyklos
- **Polymenorea**=zkrácený men. Cyklus
- **Hypomenorea**=men. 1-2 dny max 2 hodiny denně

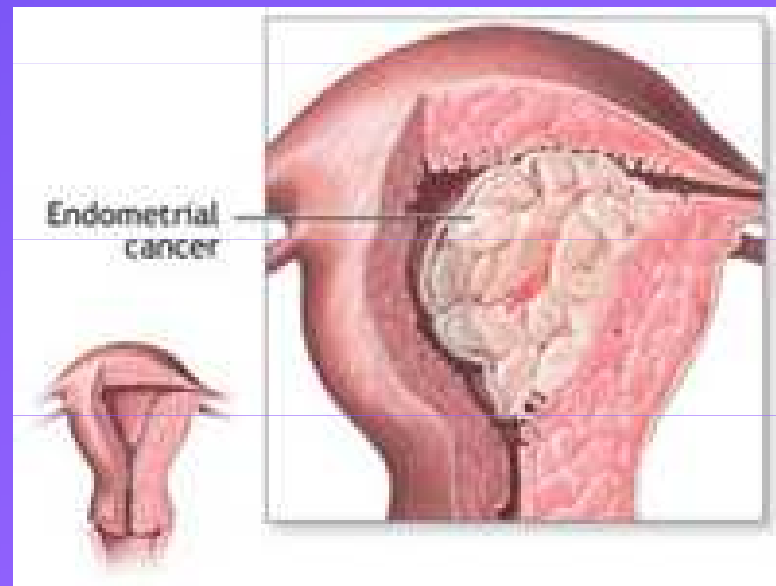
- **Hypermenorea**= silné krvácení, déle jak 7 dní (vhodná kyretáž,léky,...)
- **Metroragie**= krvácení bez jakého koliv cyklického charakteru
- **Amenorea**= chybění menstruace v reprodukčním věku bez souvislosti s těhotenstvím (hormonální léčba)
- **Dysmenorea**= při menstruaci bolesti v podbřišku, až pocity nevolnosti, někdy pracovní neschopnost....neléčí se(tišící léky, cvičení.....velké množství žen)

Karcinom děložního hrdla

- Zhoubný nádor
- Léčitelný
- Vnik: infekce rizikovými typy lidských papilomavirů (HPV), která se přenáší pohlavním stykem , kouření,...
- Výskyt u 30-45 letých žen
- Možnost očkování!!!(příspěvek VZP pro 15-18 leté dívky až 1500Kč

Nemoci vejcovodů a vaječníků:

- **Nádory, záněty, cysty, ...**
- **Cysty:** několik cm, hormonálně aktivní, vytváření dutin, kde se během menstruace může hromadit krev

MUŽ

Nemoci zevních pohl. orgánů:

- **Hypospadiie**= vyústění močové trubice na spodní straně penisu, jde o vývojovou vadu
- **Konglutinace předkožky**= slepení obou listů předkožkového vaku u dětí
- **Fimóza**= zúžení předkožkového vaku , překážka při přetahování předkožky přes žalud

Hypospadie

- **Penilní fibromatóza**= velké množství jizevnatého vaziva v penisu
- **Skrotální kýla**=kýlní vak prochází tříselným kanálem do šourku. Šourek je zvětšen, někdy do obrovských rozměrů
- **Záněty**: postihují zejména žalud a předkožku

Záněty močové trubice a prostaty

- **Močové trubice:**

Bakteriálního původu

Kapavka=hnisavý výtok z močové trubice

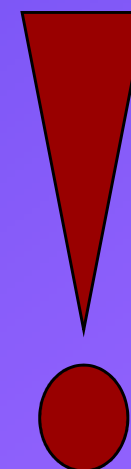
- **Prostaty:**

Hypertrofie prostaty: u mužů nad 50 let,
vznik uzlíků, stlačování močové
trubice, špatné močení

- **Karcinom prostaty:** u 50% mužů starších 80 let

Nemoci nadvarlat a varlat:

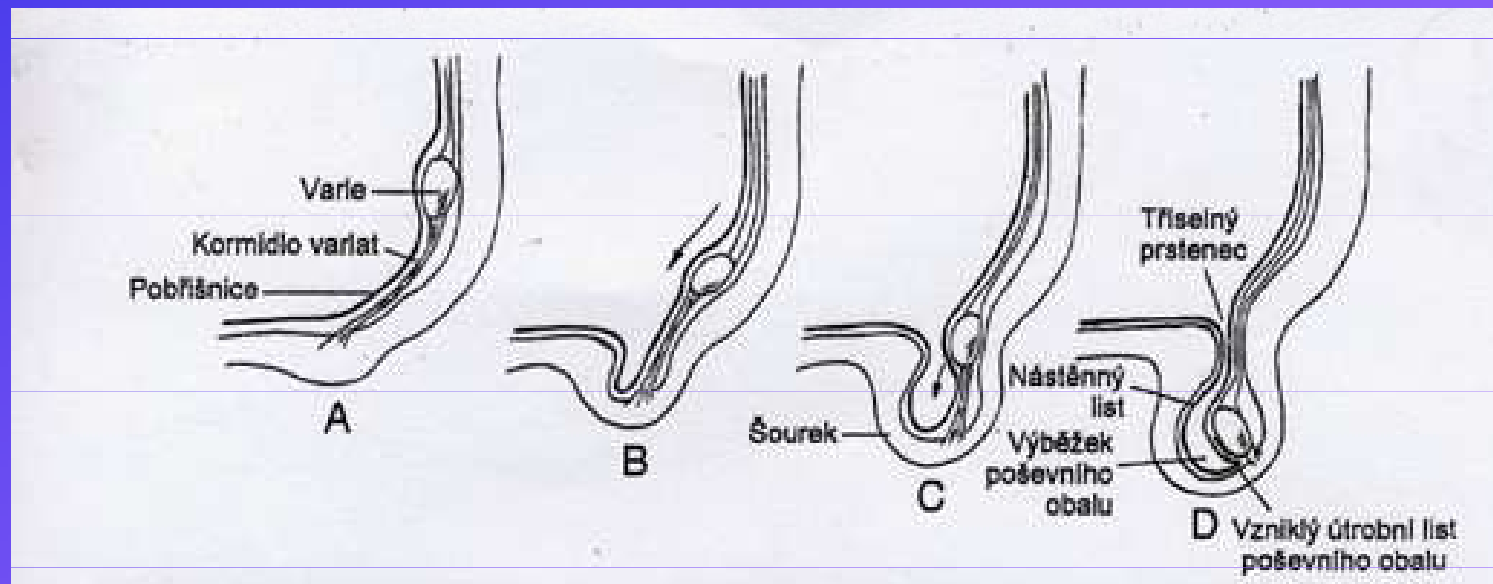
- **Kryptochysmus** = porucha sestupu varlete z břicha do šourku. Mnohdy sestoupne v prvním roce života. Jinak nutná operace, protože se v nesestouplém varleti nevyvíjí semenoplodné kanálky.....neplodnost
- **Torze varlete**= otočení varlete, zaškrcení cév
- **Záněty, nádory, ...**

Nesestouplé
varle

Sestup varlete

Vyšetřovací metody:

- Pohled, pohmat, poslech, poklep,....
- Pohled: barva a vzhled genitálu, poševního sekretu,
- Gynekologické vyšetření pomocí zrcadel,.....
- Dle věku vyšetřované osoby!!!(deflorace panenské blány)

Použitá literatura:

- Aleš Roztočil, *Vybrané kapitoly z gynekologie a porodnictví*, institup pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví BRNO, 1994, 246stran, ISBN 80-7013-167-5
- Jan Strítěský, *Patologie*, Epava Olomouc 2001, 338 stran, ISBN 80-86297-06-3